

DECYZJA

Na podstawie art. 71 ust. 2 pkt 2, art. 75 ust. 1 pkt 4 oraz art. 82 i art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021r. poz. 247 z późn. zm.), a także § 2 ust. 1 pkt 27 lit. a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019r. poz. 1839), w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021r., poz. 735 z późn. zm.), po rozpatrzeniu wniosku Pana Stanisława Paniczko EkoExpert Doradztwo Ekologiczne i Gospodarcze Sp. z o.o., 15-790 Białystok, ul. Pochyła 4/3 działającego w imieniu Wokas S.A., 08-200 Łosice, ul. Błonie 5a, o wydanie decyzji o środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia polegającego na: „Wydobywaniu torfu z torfowiska IMSZAR i utworzenia zbiornika wodnego pełniącego funkcje przyrodnicze, na działkach nr 3/15 i 3/16 w Barszczewie, gminie Michałowo, w woj. podlaskim” do realizacji na działkach o nr ewid. 3/15 i 3/16 obręb 3 Barszczewo, gmina Michałowo pow. białostocki, woj. podlaskie, gmina Michałowo i przeprowadzeniu postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko

ustalam

środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia polegającego na: „Wydobywaniu torfu z torfowiska IMSZAR i utworzenia zbiornika wodnego pełniącego funkcje przyrodnicze, na działkach nr 3/15 i 3/16 w Barszczewie, gminie Michałowo, w woj. podlaskim” do realizacji na działkach o nr ewid. 3/15 i 3/16 obręb 3 Barszczewo, gmina Michałowo pow. białostocki, woj. podlaskie i jednocześnie:

I. Określam:

1. rodzaj i miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Planowane przedsięwzięcie będzie polegało na Wydobywaniu torfu z torfowiska IMSZAR i utworzenia zbiornika wodnego pełniącego funkcje przyrodnicze, na działkach nr 3/15 i 3/16 w Barszczewie, gminie Michałowo.

2. warunki wykorzystania terenu w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich:

1. Prace należy prowadzić w godzinach 6.00-22.00 przy użyciu sprawnego sprzętu technicznego. Zastosowany sprzęt powinien charakteryzować się niewielką emisją zanieczyszczeń i hałasu, jak również winien być użytkowany w sposób ekonomiczny i zgodnie z przeznaczeniem.
2. Należy regularnie kontrolować stan maszyn w celu zachowania ich sprawności, co pozwoli zminimalizować ryzyko wycieku paliwa, olejów bądź innych substancji płynnych i przedostania się ich do podłoża i wód.
3. Teren planowanego przedsięwzięcia wyposażać w sorbenty przystosowane do likwidacji ewentualnych wycieków substancji ropopochodnych, następnie zagospodarować zanieczyszczony materiał zgodnie z przepisami prawa.
4. Ścieki bytowe gromadzić w szczelnym zbiorniku bezodpływowym (sanitariat przenośny), następnie przekazywać uprawnionym podmiotom.
5. Odpady komunalne magazynować na terenie pobliskiego Zakładu produkcyjnego Imszar należącego do inwestora oraz zagospodarować je zgodnie z przepisami ustawy o odpadach.
6. Na terenie działek 3/15 i 3/16 oraz w ich otoczeniu nie prowadzić prac konserwacyjnych i serwisowych maszyn.
7. Naprawę, konserwację i tankowanie maszyn prowadzić poza obszarem torfowiska, na terenie należącym do inwestora. Maszyny serwisować w istniejącej bazie magazynowo-transportowej oddalonej o ok. 800 m od granicy działek objętych inwestycją.
8. Zachodnią część złoża torfu o pow. ok 12 ha przeznaczyć pod renaturyzację poprzez zablokowanie rowów odwadniających w celu podniesienia poziomu wody.

9. Na etapie przygotowania złoża do eksploatacji prace związane z zebraniem nadkładu wykonać poza okresem lęgowym ptaków tj. poza okresem od 01 marca do 31 sierpnia.
10. Po zakończeniu eksploatacji obszar wyrobiska poddać rekultywacji w kierunku wodnym zgodnie z następującymi zasadami:
  - zbiornik ma pełnić funkcję przyrodniczą i być miejscem rozrodu i bytowania płazów i ptactwa wodno-błotnego,
  - zbiornik ma posiadać wypłyenia i miejsca głębsze oraz nieregularną linię brzegową, tak aby spełniał wymagania różnorodnych gatunków fauny,
  - utrzymać krzewy i zadrzewienia wzdłuż części linii brzegowej zbiornika.
11. Ograniczyć budowę dodatkowej infrastruktury technicznej: drogi, place przeładunkowe, itp., która ograniczałaby swobodną migrację fauny.
12. Podczas eksploatacji inwestycji należy zachować należyłą ostrożność, by nie dopuścić do obniżenia poziomu wody na otaczających terenach.
13. Linię brzegową powstającego zbiornika kształtować jako nieregularną z przycółkami i zatokami o spłaszczonym brzegu w celu tworzenia terenów siedliskowych.
14. Na zbiorniku powstałym po wydobyciu utworzyć wyspy o łącznej powierzchni 1 ha. Wyspy powinny być płaskie z płytkimi brzegami (nachylenie 1:3).
15. Na powstałe wyspy wprowadzić roślinność bagienną i wprowadzić na nie turzyce i wełnianki oraz mchy.
16. W zachodniej części powstającego zbiornika utworzyć wypłyenia oraz łagodne spadki podwodnej części o powierzchni 2 ha.
17. W czasie eksploatacji tworzyć groble i półwyspy o nieregularnym kształcie i minimalnej szerokości 6 m.
18. Należy stymulować rozwój roślinności na brzegach zbiornika (zwłaszcza na brzegu zachodnim), gdzie roślinność powinna być częściowo kształtowana w kierunku wytworzenia zbiorowisk torfotwórczych, koniecznie z udziałem torfowców co stworzy możliwość wykształcenia się płaszczka mszarnego.
19. Wszystkie osobniki chronionych gatunków roślin występujące na terenie przeznaczonym do eksploatacji torfu należy przenieść na zachodni wyłączony z eksploatacji fragment torfowiska (konieczne jest uzyskanie niezbędnych decyzji derogacyjnych).
20. Prace przygotowawcze, polegające na zdejmowaniu warstwy korzeniowej gleby wraz z istniejącą roślinnością (wierzchnicy), a także tworzenie siedliska zastępczego należy prowadzić pod stałym nadzorem przyrodniczym jakim powinien być specjalista ekologii torfowisk oraz specjalista z zakresu ornitologii. Od specjalisty ekologii torfowisk wymagane jest doświadczenie w pracach terenowych i rozpoznawaniu flory i fauny. Zadaniem nadzoru będzie kontrola wpływu prowadzonych prac na występujące w obszarze planowanej inwestycji, jak i na terenach bezpośrednio z nią sąsiadujących, gatunki flory i fauny oraz stwierdzone siedliska przyrodnicze.
21. W okresie lęgowym ptaków tj. 15 marca – 31 sierpnia przed rozpoczęciem prac wydobywczych, powinien być obecny ornitolog w celu weryfikacji terenu pod kątem sprawdzenia obecności lęgów bądź osobników młodocianych, a w razie zaistnienia konieczności, do podjęcia odpowiednich działań mających na celu ochronę awifauny.
22. Prace nad wykonaniem siedlisk zastępczych rozpocząć po uzyskaniu koncesji na wydobycie torfu. Prace te wykonywać przed rozpoczęciem eksploatacji, stopniowo.
23. Usuwanie wierzchniej warstwy murszu przeprowadzać w terminie wrzesień – grudzień.
24. Prace prowadzić etapowo, tak aby rozłożyć w czasie powstawanie zbiornika wodnego i pozwolić ptakom na stopniowe adaptowanie się do zmiany siedliska, a także kolonizację nowych siedlisk.
25. W celu zahamowania sukcesji podjąć środki ochrony czynnej i w porze jesienno - zimowej tj. raz na 5 lat wykaszając roślinność.
26. Rowy odwodnieniowe wykonać o łagodnych skarpach w stosunku 1;1,5 oraz zastosować kładki np. z pni drzew, umożliwiając zwierzętom omijanie powstających pułapek antropogenicznych.
27. Płaty siedlisk przyrodniczych i stanowisk chronionych gatunków, znajdujące się w sąsiedztwie obszaru eksploatacji oznakować w widoczny sposób z zaznaczeniem ich zasięgu poprzez zastosowanie np. palików drewnianych w barwach fluorescencyjnych lub otoczenie taśmą ostrzegawczą,
28. Urobek z dróg technologicznych i złoża torfu oraz karpiny powstałe po karczowaniu, winny być składowane w przeznaczonym do tego miejscu zlokalizowanym z dala od stanowisk roślin chronionych oraz płatów siedlisk.
29. Wszelkie odpady, zarówno stałe jak i płynne, a także inne substancje powinny być składowane poza obszarem torfowisk, na utwardzonym gruncie,
30. Nie prowadzić wydobycia w północnej części działek 3/15 i 3/16, pozostawiając ją w stanie nienaruszonym.
31. Na działkach 3/20 i 3/21 wykonać dwie sztuczne wyspy pływające o powierzchni 9 m² (3x3 m) z

zejściami o nachyleniu ok. 250 oraz długością ok. 2 m, których wysokość nad lustrem wody nie powinna przekraczać 10 cm.

3. działania dotyczące monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:

1. W trakcie realizacji inwestycji, prac rekultywacyjnych oraz w okresie co najmniej 2 lat po zakończeniu prac, konieczny jest stały monitoring przyrodniczy (obejmujący stan siedlisk i populacji gatunków chronionych), który pozwoli na bieżące modyfikowanie metod czynnej ochrony rekultywowanych siedlisk. Monitoring należy prowadzić w okresie czerwiec – wrzesień w okresach co 3 lata. Należy wykonać transekty o długości 200 m i szerokości 10 m, wykonać 3 zdjęcia fitosocjologiczne. W monitoringu uwzględnić parametry tj. gatunki charakterystyczne, gatunki dominujące, inwazyjne i rodzime, uwodnienie, martwe drewno, odnowienie naturalne, występowanie mchów torowców, zniszczenie runa i gleby, perspektywy ochrony.
2. Prowadzić monitoring wód podziemnych w 20 piezometrach zlokalizowanych na terenach położonych na północny wschód od rejonu obszaru wydobywczego Imszar IV (obszar Rezerwatu Gorbacz) oraz po stronie północnej i północno-zachodniej planowanej eksploatacji wyrobiska (obszar Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006), zgodnie z zestawieniem współrzędnych lokalizacji piezometrów w sieci monitoringu.
3. Prowadzić monitoring wód powierzchniowych poprzez pomiar odczytów poziomu stanu zwierciadła wody powierzchniowej na:
  - wodowskazię zlokalizowanym w istniejącym Zbiorniku poeksploatacyjnym (teren wydobywcy Imszar II -potorfie),
  - wodowskazię zlokalizowanym na obszarze wydobywczym Imszar IV, na potorfium powstałym po wydobywaniu torfu w pierwszym etapie prac wydobywczych,
  - punkcie pomiarowym na jeziorze Gorbacz (w przypadku braku technicznej możliwości instalacji wodowskazu na jeziorze Gorbacz pomiar stanu zwierciadła wody powierzchniowej prowadzić w bezpośredniej bliskości od jeziora).
4. Pomiary w sieci obserwacyjnej wód podziemnych i powierzchniowych wykonywać z częstotliwością co najmniej raz na miesiąc w trakcie prowadzenia prac wydobywczych, prac rekultywacyjnych oraz w okresie co najmniej 1 roku po zakończeniu prac.
5. Prowadzić monitoring opadów poprzez automatyczną stacją metrologiczną zlokalizowaną na zamkniętym terenie zakładu. Pomiary meteorologiczne (opady) prowadzić minimum raz dziennie.

4. wymagania dotyczące ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w dokumentacji wymaganej do wydania decyzji, o której mowa w art. 72 ust. 1 ustawy o oś:

1. Na obszarze górniczym o powierzchni nie przekraczającej 53,5 ha, na działkach 3/15 i 3/16 obręb Barchewo prowadzić eksploatację złoża na powierzchni ok. 30 ha z podziałem na etapy (I - XXII), sposobem odkrywkowym, metodę wglębną.
2. W wyniku eksploatacji ww. działek utworzyć jeden zbiornik wodny (o szacowanej powierzchni ok. 28 ha):
  - podzielony gozlami, półwyspami o nieregularnym kształcie i minimalnej szerokości 6 m,
  - z wypłyceniami oraz obszarami o różnej głębokości, w zachodniej części złoża o powierzchni ok. 2 ha,
  - przeznaczając zachodnią część złoża o powierzchni ok. 12 ha na renaturyzację wraz z zablokowaniem rowów odwadniających i wykonaniem nieregularnego brzegu,
  - pozostawiając wyspy o łagodnych brzegach (nachylenie 1:3) o minimalnej łącznej powierzchni ok. 1 ha.

II. nie nakładam obowiązku:

1. przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania pozwolenia na budowę.
2. przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

UZASADNIENIE

W dniu 23.12.2020r. Pan Stanisław Paniczko EkoExpert Doradztwo Ekologiczne i Gospodarcze Sp. z o.o., 15-790 Białystok, ul. Pochyła 4/3 działający w imieniu Wokas S.A., 08-200 Łosice, ul. Błonie 5a złożył wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na wydobywaniu torfu z torfowiska IMSZAR i utworzenia zbiornika wodnego pełniącego funkcje przyrodnicze, na działkach nr 3/15 i 3/16 obręb 3 Barszczewo, gmina Michałowo, w woj. podlaskie.

Teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie nie jest objęty obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Przedmiotowe przedsięwzięcie dotyczy wydobycia torfu na działkach nr 3/15 i 3/16, które były eksploatowane od lat 60-tych do lat 90-tych ubiegłego wieku. Na działkach tych wydobyta została warstwa torfu wysokiego i przejściowego o miąższości ok. 1,0 m, natomiast pozostał jeszcze torf niski i miejscami cienkie warstwy torfu przejściowego. Inwestor planuje wydobycie torfu metodą wgłębną, gdzie torf jest urabiany przy pomocy koparki hydraulicznej, jednym piętrem wydobywczym. Następnie torf będzie wywożony ciągnikami do zakładu oddalonego o około 800 m od analizowanych działek należących do inwestora. Wydobycie będzie odbywało się etapowo. Oprócz prac wydobywczych będą prowadzone roboty remontowe pól eksploatacyjnych na całej ich powierzchni, do których należą m.in. oczyszczanie wraz z pogłębianiem rowów odwadniania technologicznego, przekładanie przepustów na rowach, karczowanie pni i karp, bronowanie oraz orka pól eksploatacyjnych na zimę. Planowana szerokość i głębokość rowów winna wynosić od 1,5 m do 2m. Natomiast wznowione przepusty tymczasowe umożliwią wjazd na wybrane pole przewidziane do eksploatacji. Po zakończeniu wydobycia przepusty będą demontowane. Po utworzeniu zbiornika wodnego istniejące rowy zostaną zablokowane w celu uniemożliwienia odpływu wody z analizowanego obszaru i ustabilizowania uwodnienia siedliska.

Planuje się eksploatację torfu na cele rolnicze i ogrodnicze sposobem odkrywkowym, metodą wgłębną spod wody. Inwestor planuje wykorzystanie torfu jako wyrobu mającego zastosowanie w ogrodnictwie np. do nawożenia gleb, w eksploatacjach szklarniowych i inspektowych, jako podłoża w postaci mieszanek torfowo-mineralnych i substratów torfowych przy produkcji warzyw i kwiatów, jako okrywy przy produkcji pieczarek, do produkcji doniczek torfowych i szeregu innych podobnych celów.

W bezpośrednim otoczeniu planowanej inwestycji brak jest budynków mieszkalnych oraz innych budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Najbliższa pojedyncza zabudowa mieszkaniowa znajduje się w odległości ok. 235 m na północny-zachód od granicy planowanej działalności, na terenie miejscowości Lewsze. Zwarta zabudowa najbliższej położonej wsi Barszczewo oddalona jest o ponad 1 km od działek objętych inwestycją.

Teren działek nr 3/15 i 3/16 przeznaczony zostanie częściowo pod eksploatację złóż torfu. Pod etapową eksploatację planuje się przeznaczyć teren o powierzchni ok. 30 ha z przewidywanym wydobyciem torfu na poziomie ok. 300 m³ na dobę. Zostanie utworzony jeden zbiornik wodny o powierzchni ok. 28 ha, przy czym zostanie on podzielony groblami i półwyspami o nieregularnym kształcie o minimalnej szerokości ok. 6 m. Zostaną przygotowane wypłylenia i obszary o różnej głębokości o powierzchni ok. 2 ha w zachodniej części złoża torfu. Planowane jest także przygotowanie wysp o łagodnych brzegach, jak najbardziej płaskich według możliwości, o łącznej minimalnej powierzchni ok. 1 ha. Jednocześnie zachodnia część złoża torfu o powierzchni ok. 12 ha powierzchni działki 3/16 - najbardziej obecnie zachowanego i najlepiej uwodnionego fragmentu torfowiska z dość dużymi płatami torfotwórczych zbiorowisk wełniankowo - turzycowych zostanie przeznaczona do renaturyzacji. Zablokowanie i zasypanie istniejących obecnie rowów melioracyjnych przyczyni się do wzmożonego uwodnienia terenu, co powstrzyma albo spowolni sukcesję roślinną na tym obszarze. Pozostawione zostaną nieduże odcinki rowów, które będą pełnić funkcje torfiarek. W tym wypadku linia brzegowa będzie miała docelowo nieregularny kształt z utworzonymi przyczółkami i zatokami o spłaszczonym brzegu z zamiarem przyczynienia się do utworzenia terenów siedliskowych. Teren będzie kształtowany po zakończeniu eksploatacji na etapie rekultywacji gruntów. Takie zabiegi zrekompensują stratę stanowisk ptaków zlokalizowanych w miejscu projektowanego zbiornika. Należy założyć z dużym prawdopodobieństwem, że pary lęgowe (czajka *Vanellus vanellus*, dubelt *Gallinago gallinago*, krwawodziób *Tringa*, pliszka cytrynowa *Motacilla citreola*) przeniosą się właśnie na obszar poddany renaturyzacji. Prognozowany końcowy efekt zabiegów renaturyzacyjnych pozwala też przypuszczać, że na powierzchni im poddanej powstaną płaty siedliska spełniające wymagania siedliskowe łączaka.

Powyższe działania stanowią najkorzystniejszą z dostępnych alternatyw dla obecnie występujących siedlisk przyrodniczych wraz z organizmami z nimi związanymi. Nieregularna linia brzegowa, wypłylenia i łagodne spadki terenu wpłyną na zwiększenie bioróżnorodności, gdyż stanowią dobrą bazę do rozwoju zróżnicowanej roślinności przybrzeżnej, pełniącej bardzo istotną funkcję w zbiornikach wodnych. Takie

ukształtowanie terenu umożliwi również dobre warunki do rozrodu, żerowania i bytowania grup zwierząt tj. płazów, węzek i innych owadów związanych z wodnym i wodno- lądowym trybem życia, mikroorganizmów wodnych. Tym samym zwiększy się baza żerowa dla coraz rzadszych ptaków wodno- błotnych (w większości znajdujących się pod ochroną gatunkową), czy innych drapieżnych gatunków ptaków i ssaków. Zaproponowany przez inwestora wariant umożliwi stopniowe dostosowanie się do zachodzących zmian na analizowanym obszarze.

Planowane przedsięwzięcie zlokalizowane jest w granicach obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003, o którym mowa w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 25, poz. 133 ze zm.) oraz sąsiaduje z projektowanym specjalnym obszarem ochrony siedlisk Ostoja Knyszyńska PLH200006, o którym mowa w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 lutego 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Knyszyńska (PLH200006). Od wschodu teren inwestycji graniczy z Rezerwatem przyrody „Gorbacz”, natomiast od zachodu z drogą wojewódzką nr 686.

Torfowisko Imszar jest położone częściowo na wododziale - pomiędzy zlewnią Supraśli i Narwi. Wody z części leżącej na północ od wododziału odpływają do cieku Julianka oraz Rowu Tartaczno, a dalej do Supraśli. Wody z części leżącej na południe od wododziału odpływają do Dopływu z jez. Gorbacz, który uchodzi do Rudnika i wraz z siecią rowów melioracyjnych odprowadza wody do Narwi.

Decyzją Marszałka Województwa Podlaskiego z dnia 30 kwietnia 2019 r., znak: DIT-III.7427.1.13.2019 dla danego obszaru zatwierdzona została dokumentacja geologiczna złoża torfu Imszar IV oraz określone zostały zasoby złoża na dzień 31 grudnia 2017 r. w ilości 1396,41 tys. m³ zasobów bilansowych oraz 6,37 tys. m³ zasobów pozabilansowych. Z przedstawionej dokumentacji wynika, iż w spągu miejscami zalega gytia (o miąższości do 1 m) i namuły organiczno-mineralne, powyżej zalega znacznej miąższości warstwa torfu niskiego, głównie turzycowiskowego, rzadziej szuwarowego i mechowiskowego, a powierzchniowe piętro stanowi torf przejściowy (tworzący cienkie warstwy w niektórych miejscach złoża) i torf wysoki. Głębokość spągu (zasoby bilansowe) wynosi od 1,6 m do 4,3 m, średnio 3,12 m. W „Dokumentacji Geologicznej złoża torfu Imszar IV” złoże określono jako torf typu niskiego (miejscami w stropie z torfem przejściowym i wysokim) o miąższości od 1 m do 4 m (średnio 2,81 m), rodzaj - turzycowiskowy, gatunek - turzycowo-trzciniowy i turzycowy oraz rodzaj mechowo-turzycowiskowy, gatunek - turzycowo-mszysty, a w części stropowej miejscami występuje torf typu przejściowego, rodzaj - mszarny przejściowy, gatunek - torfowcowo-turzycowy, oraz torf typu wysokiego, rodzaj - mszarny wysoki, gatunek - wetniankowo-torfowcowy.

W analizowanym rejonie pierwszy poziom wodonośny jest głównym użytkowym poziomem wodonośnym i budują go przypowierzchniowe utwory piaszczyste zlodowacenia Warty, których miąższość od spągu do zwierciadła wód wynosi 10-29,5 m (średnio ponad 17,5 m). Zwierciadło wody swobodne występuje generalnie na głębokości 3-20 m, lokalnie głębiej w obszarach wyniesionych. W studni na terenie Zakładu Torfowego głębokość zwierciadła wody waha się od 2,7 (z okresu budowy) do 4,5 m (pomiar 2020r.). Piaszczyste wykształcenie litologiczne powoduje, że parametry hydrogeologiczne tego poziomu są dobre.

Wnioskowane zamierzenie inwestycyjne należy do I grupy przedsięwzięć wymienionych w § 2 ust. 1 pkt 27 lit. a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019r. poz. 1839), dla których raport jest zawsze wymagany.

W związku z powyższym zgodnie z art. 77 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021r. poz. 247 z późn. zm.), Burmistrz Michałowa w dniu 04.01.2020r. zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Dyrektora Zarządu Zlewni w Białymstoku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie o wydanie opinii lub uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia polegającego na: wydobywaniu torfu z torfowiska IMSZAR i utworzenia zbiornika wodnego pełniącego funkcje przyrodnicze, na działkach nr 3/15 i 3/16 obręb 3 Barszczewo, gmina Michałowo, w woj. podlaskie.

Dyrektor Zarządu Zlewni w Białymstoku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie pismem nr BI.ZZŚ.2.4360.8.2021.IK z dnia 18.01.2021r. przekazał przedmiotowy wniosek wraz z raportem oddziaływania środowisko zgodnie z właściwością dla Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Zgodnie z art. 397 ust. 3 pkt 1 lit b tiret pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo Wodne (Dz. U. z 2020r. poz.310) dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej Wód Polskich jest organem właściwym w sprawach ocen wodnoprawnych, jeżeli korzystanie z usług wodnych, wykonywanie urządzeń wodnych lub eksploatacja instalacji lub urządzeń wodnych są związane z przedsięwzięciami na terenach zakładów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco

oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W związku ze złożonym charakterem oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku pismem z dnia 04 lutego 2021 r. zwrócił się do Polskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków z prośbą o wyrażenie opinii na temat planowanej inwestycji w kontekście jej wpływu na warunki hydrologiczne otaczających terenów, w tym rezerwatu przyrody Gorbacz oraz wykonanych działań uniemożliwiających odpływ wody z tego terenu. W odpowiedzi na pismo PTOP nie przedstawił szczegółowych informacji na temat wpływu ww. inwestycji na warunki hydrologiczne panujące w rezerwacie przyrody „Gorbacz”, odnosząc się jedynie do wskazania błędów w przeprowadzonej inwentaryzacji ptaków na torfowisku m.in. okres wykonywania inwentaryzacji w okresach szczególnie suchych. Jednocześnie w opinii wskazano, że największym zagrożeniem dla siedlisk, jest przesuszenie siedlisk, spadek poziomu wód gruntowych i odwadnianie terenu. Należy jednak w tym miejscu podkreślić, że wskazywane zdaniem PTOP niemiarodajne i nieporównywalne wyniki z okresu suchego ze stanem awifauny w optymalnych warunkach, nie są zależne od wnioskodawcy. Warunki klimatyczne ciągle się zmieniają, nie można mieć pewności, jakoby podniesienie poziomu wód spowodowało powrót składu gatunkowego z roku 2017. Analiza inwestycji powinna opierać się na aktualnych danych terenowych, pochodzących z inwentaryzacji przyrodniczych przeprowadzonych niezależnie od kwestii aktualnie panujących warunków atmosferycznych i hydrologicznych. Susza jest złożonym wielowymiarowym zjawiskiem naturalnym, które jest wywoływane przez długie okresy bez opadów atmosferycznych.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku pismem nr WOOŚ.4221.2.2021.AS2 z dnia 08.02.2021r. wezwał inwestora do uzupełnienia braków w raporcie oddziaływania na środowisko w terminie do dnia 22 marca 2021r., jednocześnie wskazując nowy termin załatwienia sprawy do dnia 21 kwietnia 2021r. Odpowiedź inwestora wpłynęła w dniu 18 marca 2021r.

W dniu 17 lutego 2021r. (data wpływu do tut. urzędu 22.02.2021r.) Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie na podstawie art. 36 § 1 Kpa pismem nr BI.RZŚ.4360.4.2021.JS zawiadomił, iż wniosek o uzgodnienie warunków realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia z uwagi na skomplikowany charakter sprawy i konieczność dokonania wnikliwej analizy nie zostanie rozpatrzony w ustawowym terminie. Nowym termin załatwienia sprawy wyznaczył do dnia 17 marca 2021r.

Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie pismem nr BI.RZŚ.4360.4.2021.JS z dnia 17 marca 2021r. wezwał inwestora do uzupełnienia braków w raporcie oddziaływania na środowisko w terminie do dnia 17 kwietnia 2021r., jednocześnie wskazując ponownie nowy termin załatwienia sprawy do dnia 14 maja 2021r. W nawiązaniu do powyższego wezwania, inwestor zwrócił się z prośbą o przedłużenie terminu uzupełnienia raportu do dnia 21 kwietnia 2021r. W związku z powyższym Burmistrz Michałowa pismem nr IG.6220.14.2020.MS z dnia 14.04.2021r. zwrócił się z prośbą do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie o przedłużenie terminu do złożenia uzupełnień w raporcie o oddziaływaniu na środowisko do dnia 28 kwietnia 2021r. Pismem z nr BI.RZŚ.4360.4.2021.JS z dnia 16 kwietnia 2021r. organ uzgadniający wyraził zgodę na przedłożenie uzupełnienia ww. raportu do dnia 28.04.2021r.

W toku dalszej analizy materiału dowodowego Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku pismem nr WOOŚ.4221.2.2021.AS2 z dnia 20.04.2021r. ponownie wezwał inwestora do uzupełnienia braków w raporcie oddziaływania na środowisko w terminie do dnia 24 maja 2021r., jednocześnie wskazując nowy termin załatwienia sprawy do dnia 23 czerwca 2021r. W odpowiedzi na ww. wezwanie, a także na wcześniejsze wezwania organów uzgadniających (pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku nr WOOŚ.4221.2.2021.AS2 z dnia 08.02.2021r. oraz pismo Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie nr BI.RZŚ.4360.4.2021.JS z dnia 17.03.2021r.) inwestor w dniu 14 maja 2021r. przedłożył ujednoliconą wersję raportu o oddziaływaniu na środowisko dla przedmiotowego przedsięwzięcia.

W dniu 14 maja 2021r. (data wpływu do tut. urzędu 17.05.2021r.) Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie na podstawie art. 36 § 1 Kpa pismem nr BI.RZŚ.4360.4.2021.JS ponownie zawiadomił, iż wniosek o uzgodnienie warunków realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia z uwagi na skomplikowany charakter sprawy i konieczność dokonania wnikliwej analizy nie zostanie rozpatrzony w ustawowym terminie. Nowym termin załatwienia sprawy wyznaczył do dnia 11 czerwca 2021r.

W dalszym toku postępowania Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie pismem nr BI.RZŚ.4360.4.2021.JS z dnia 14 czerwca 2021r. ponownie wezwał inwestora do uzupełnienia braków w raporcie oddziaływania na środowisko w terminie do dnia 11 lipca 2021r., jednocześnie wskazując ponownie nowy termin załatwienia sprawy do dnia 09 sierpnia 2021r. Odpowiedź inwestora wpłynęła w dniu 05 lipca 2021r.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku po ponownym przeanalizowaniu przedmiotowego raportu pismem nr WOOŚ.4221.2.2021.AS2 z dnia 23.06.2021r. wezwał inwestora do

uzupełnienia braków w raporcie oddziaływania na środowisko w terminie do dnia 26 lipca 2021r., jednocześnie wskazując nowy termin załatwienia sprawy do dnia 25 sierpnia 2021r. Odpowiedź inwestora wpłynęła w dniu 19 lipca 2021r.

W toku dalszej analizy materiału dowodowego Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie pismem nr BI.RZŚ.4360.4.2021.JS z dnia 09 sierpnia 2021r. kolejny raz wezwał inwestora do uzupełnienia braków w raporcie oddziaływania na środowisko w terminie do dnia 08 września 2021r., jednocześnie wskazując ponownie nowy termin załatwienia sprawy do dnia 06 października 2021r. Odpowiedź inwestora wpłynęła w dniu 31 sierpnia 2021r.

W dniu 24 sierpnia 2021r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku na podstawie art. 36 § 1 Kpa pismem nr WOOŚ.4221.2.2021.AS2 zawiadomił, iż z uwagi na skomplikowany charakter sprawy wnioski o uzgodnienie warunków realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia nie może zostać rozpatrzone w ustawowym terminie. Nowym terminem załatwienia sprawy wyznaczył do dnia 15 września 2021r.

Organy opiniujące Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku postanowieniem nr WOOŚ.4221.2.2021.AS2 z dnia 15 września 2021r. oraz Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie postanowieniem nr BI.RZŚ.4360.4.2021.JS z dnia 04 października 2021r. po przeanalizowaniu raportu oddziaływania na środowisko postanowiły uzgodnić i zaopiniować realizację przedmiotowego przedsięwzięcia określając jednocześnie warunki jego realizacji.

Zgodnie z zapisami planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska utworzonego Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006 (Dz. U. Woj. Podl. z 2014 r. poz. 2431), zmienionego Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 04 lutego 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2020 r. poz. 844) bezpośrednie sąsiedztwo obszaru eksploatacji od wschodu i północy (łącznie ok. 10 ha), a także północne części działek 3/15 i 3/16, w których nie planuje się wydobycia, stanowi siedlisko 91D0 - bory bagienne. W celu ochrony płatów siedliska 91D0 przewidziano działania ochronne mające na celu ochronę siedliska poprzez wyłączenie z działań gospodarczych siedliska oraz wyłączenie z gospodarki rębnej. Siedliska boru bagiennego nie będą eksploatowane i nie zostaną uszkodzone mechanicznie. Niekorzystny wpływ eksploatacji torfu wiąże się z obniżeniem poziomu wód gruntowych, które będzie miało charakter przejściowy. Nawet takie okresowe obniżenie zwierciadła wód podziemnych przyspieszy proces mineralizacji torfu i pogorszy stan siedliska. Wpływ ten jednak nie będzie znaczący ze względu na obecnie zły stan siedliska, przejściowy charakter presji oraz relatywnie małą powierzchnię podlegającą niekorzystnemu wpływowi w stosunku do 475 ha siedliska 91D0 chronionego na całym obszarze Ostoi Knyszyńskiej.

Planowane przedsięwzięcie jest jednym z wielu zrealizowanych i planowanych w zakresie wydobycia torfu w rejonie Niecki Gródecko-Michałowskiej. W bezpośrednim sąsiedztwie zostało zakończone wydobycie torfu ze złoża torfu Imszar II, zaś w oddaleniu ok. 2,4 km w kierunku północno-wschodnim prowadzona jest eksploatacja torfu ze złoża Rabinówka położonego pomiędzy rezerwatami przyrody Gorbacz i Rabinówka. Skalę planowanych prac rozpatrzono i przeanalizowano w kontekście oddziaływania skumulowanego. Tereny obu kopalni znajdują się na obszarach dwóch różnych zlewni, które rozdzielone są działem wodnym trzeciego rzędu. Kopalnia Rabinówka znajduje się na obszarze należącym do zlewni Supraśli, w której spływ wód powierzchniowych odbywa się w kierunku północnym, natomiast kopalnia Imszar jest w granicach zlewni Narwi (dokładnie zlewni Narwi od Narewki do Orlanki), gdzie spływ wód powierzchniowych jest generalnie w kierunku południowym. Układ hydroizohips wskazuje na to, że dział wód podziemnych pokrywa się z działem wód powierzchniowych, a kierunki odpływu wód podziemnych pokrywają się z kierunkami spływu wód powierzchniowych. W przedstawionej przez wnioskodawcę dokumentacji można wyraźnie zaobserwować, że wody podziemne z rejonu obydwu kopalni płyną w odmiennych kierunkach i posiadają różne bazy drenażu. Ponadto, przeprowadzone badania modelowe dla wszystkich wariantów wydobycia torfów z terenu złoża Imszar IV potwierdzają brak wpływu kopalni Imszar na dział wodny pomiędzy złożem Imszar IV a kopalnią Rabinówka. We wszystkich wariantach, oraz na każdym z etapów wydobycia torfu, prognozowane niewielkie obniżenie zwierciadła wód podziemnych występuje lokalnie i nie ma wpływu na istniejący dział wodny pomiędzy kopalnią Imszar a kopalnią Rabinówka, co potwierdza brak wzajemnego oddziaływania między dwoma kopalniami.

Rezerwat przyrody „Gorbacz”, bezpośrednio sąsiadujący z obszarem inwestycji od strony wschodniej, obecnie funkcjonuje w oparciu o Zarządzenie Nr 13/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 6 maja 2013 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Gorbacz” (Dz. Urz. Woj. Podl. poz. 2145) oraz Rozporządzenie Nr 15/03 Wojewody Podlaskiego z dnia 16 lipca 2003 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Gorbacz” (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 76 poz. 1510). Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych torfowisk wysokich, przejściowych i niskich wraz z humotroficznym jeziorem w końcowej fazie lądowania i relikdami flory postglacjalnej oraz ostoi cietrzewia. Rezerwat przyrody „Gorbacz” obejmuje jedno z

niewielu jezior z okresu zlodowacenia środkowopolskiego na niżu, które dotrwało do naszych czasów. Rangę obiektu podnosi występujące tu stanowisko chamedafne północnej *Chamaedaphne calyculata*, w Polsce bardzo rzadkiego gatunku, będącego pozostałością z okresu lodowcowego (relikt glacialny). Dodatkowo w granicach rezerwatu przyrody występują cenne siedliska przyrodnicze stanowiące przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Knyszyńska. Są to oprócz siedliska o kodzie 3160 - Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne, m.in. również siedlisko 7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska, 7110 – Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą, jak również rozległe powierzchnie 91D0 – Borów i lasów bagiennych. Wszystkie ww. siedliska, ich stan zachowania, są uzależnione od warunków hydrologicznych. Naruszenie i zaburzenie środowiska wodnego może skutkować pogorszeniem jakości siedlisk, a nawet ich degradacją.

W rezerwacie przyrody „Gorbacz”, najbardziej podatnymi ekosystemami na przekształcenia są mokradła. Autorzy raportu w wykonanej analizie hydrogeologicznej, wykazali, iż wody z terenu rezerwatu Gorbacz położone są wyżej od analizowanego torfowiska oraz mają oddzielną zlewnię, stąd obawa o wpływ wydobycia torfu na rezerwat „Gorbacz” jest znikoma. Pozyskanie torfu metodą wskazaną w wariancie inwestycyjnym spowoduje obniżenie zwierciadła wody jedynie w sąsiedztwie wyrobiska. Zgodnie z obliczeniami przedstawionymi w wykonanych analizach obniżenie zwierciadła wód podziemnych w rezerwacie nie wystąpi, a w jego bezpośrednim sąsiedztwie będzie stosunkowo niewielkie. Rozległe i największe obniżenie poziomu zwierciadła nastąpi w północno – zachodniej części inwestycji, w znacznej odległości od rezerwatu – 75 cm podczas etapów X i XI. Ponadto obniżenia mają charakter tymczasowy, są prognozowane jedynie podczas wykonywania prac danego etapu.

Ponadto analizując przebieg zwierciadła wody można stwierdzić, że pomiary z 2017 r. w piezometrach zlokalizowanych na terenie kopalni torfu w rezerwacie Gorbacz, wskazują na istnienie lokalnego wododziału wód podziemnych w rejonie piezometrów o numerach 13 - 16. Wododział ten obserwowany jest w każdym miesiącu i występuje dla różnych warunków zawodnienia gruntu – zarówno dla niskich jak i wysokich stanów zwierciadła wody. Istnienie lokalnego wododziału na linii kopalnia Imszar – rezerwat Gorbacz wskazuje na brak bezpośredniego połączenia hydraulicznego pomiędzy nimi. Prowadzi to do stwierdzenia, że teren kopalni nie jest zasilany wodami pochodzącymi z jeziora Gorbacz. W czerwcu 2020 roku przeprowadzono wizję lokalną terenu kopalni Imszar. W ramach tych prac przeprowadzono pomiary zwierciadła wody podziemnej w piezometrach zlokalizowanych na linii kopalnia torfu Imszar – jezioro Gorbacz (w 14 z 18 piezometrów). Analiza pozyskanych w tym czasie bezpośrednich danych pomiarowych z piezometrów potwierdza występowanie lokalnego wododziału wód podziemnych obserwowanego w poprzednich latach.

W załączonej do raportu oś „Dokumentacji modelu przepływu wód podziemnych na terenie oraz w sąsiedztwie złoża torfu Imszar IV” (GEO-TECH Beata Krawczyńska Jarosław Krawczyński s. c. - opracowanie zbiorowe, Warszawa 2020r.) określony został potencjalny wpływ zależności występujących pomiędzy stanami wód, występujących na terenie kopalni torfu, w Rezerwacie Gorbacz i na otaczających terenach w stanie obecnym oraz po rozpoczęciu wydobycia kopaliny. Ocena ta została przeprowadzona na podstawie dostępnych publikacji, archiwalnych opracowań oraz danych dotyczących zagospodarowania przestrzennego. Wykonano także prace terenowe obejmujące pomiary hydrometryczne na ciekach w wybranych punktach pomiarowych, kartowanie hydrogeologiczne (pomiary zwierciadła wód w piezometrach i studniach kopanych), a także badania geofizyczne (geoelektryczne). Na tej podstawie opracowany został konceptualny model systemu przepływu wód podziemnych w okolicy złoża Imszar IV. Stworzono przestrzenny układ zagregowanych warstw wodonośnych oraz słabo przepuszczalnych, opracowano schematyzację warstw modelowych oraz rozpoznano warunki filtracji i kierunki spływu wód podziemnych na badanym obszarze. Opracowany model konceptualny stanowił punkt wyjścia do budowy modelu numerycznego (o powierzchni 25,3 km²). Opracowane zostały również wyniki z przeprowadzonych obliczeń modelowych dla różnych wariantów wydobycia torfów, które odwzorowują system filtracji wód podziemnych na analizowanym obszarze.

W wyniku prac modelowych przeanalizowano 4 możliwe warianty prowadzenia eksploatacji torfu na obszarze złoża:

WARIANT 1

- teren w całości (50 ha) przeznaczony pod eksploatację z podziałem na etapy wydobycia;
- wydobycie torfu będzie prowadzone na poziomie 400 m³ na dobę;
- po zakończeniu eksploatacji powstaje jeden duży zbiornik wodny;
- wydobycie będzie odbywało się etapowo (przewidywany czas eksploatacji to 25 lat).

WARIANT 2 (ALTERNATYWNY)

- teren przeznaczony częściowo pod eksploatację (max. 25 ha) z podziałem na etapy wydobycia (przewidywany czas eksploatacji to 25 lat);

- zachodnia część złoża torfu o pow. ok 17 ha zostaje przeznaczona na cele rolnicze (hodowla borówki wysokiej);
- wydobycie torfu będzie prowadzone na poziomie 400 m³ na dobę;
- po zakończeniu eksploatacji powstaje jeden duży zbiornik wodny, skarpy w zbiornikach będą ukształtowane z nachyleniem około 60 stopni;
- w centralnej części etapu XIX zostanie ułożona droga technologiczna umożliwiająca wywóz urobku na zakład i będzie ona budowana w miarę postępującej eksploatacji a następnie sukcesywnie rozbierana wraz z wycofywaniem się sprzętu urabiającego;
- wydobycie będzie odbywało się etapowo (przewidywany czas eksploatacji to 25 lat).

WARIANT 3 (WARIANT INWESTYCYJNY PROPONOWANY PRZEZ WNIOSKODAWCĘ)

- teren w całości (max. 30 ha) przeznaczony pod eksploatację z podziałem na etapy wydobycia (przewidywany czas eksploatacji to 25 lat);
- wydobycie torfu będzie prowadzone na poziomie 300 m³ na dobę;
- po zakończeniu eksploatacji powstaje jeden duży zbiornik wodny
- powstały zbiornik będzie podzielony groblami, półwyspami o nieregularnym kształcie, których minimalna szerokość nie będzie węższa niż 6 m. Linia brzegowa będzie miała docelowo nieregularny kształt, będą utworzone przyczółki i zatoki o spłaszczonym brzegu w celu tworzenia terenów siedliskowych. Na powierzchni wydobycia pozostawione zostaną wyspy o łagodnych brzegach (nachylenie 1:3) o minimalnej łącznej powierzchni 1 ha; teren ten będzie kształtowany po zakończeniu eksploatacji na etapie rekultywacji gruntów;
- zachodnia część złoża torfu o pow. ok 12 ha zostaje przeznaczona pod renaturyzację – zablokowane zostaną rowy w zachodniej części, poprzez zasypanie ujścia kiet do głównego rowu odwadniającego, która nie jest przeznaczona pod eksploatację w celu podniesienia poziomu wody, teren zarosnie roślinnością bagienną.
- pozostawienie terenu pod renaturyzację brane jest pod uwagę jedynie w wariantcie inwestycyjnym,
- wydobycie będzie odbywało się etapowo (przewidywany czas eksploatacji to 25 lat).

WARIANT 4

- teren w całości (50 ha) będzie wykorzystywany rolniczo w celu uprawy borówki amerykańskiej.

Zgodnie z przedstawioną dokumentacją badania modelowe zostały przeprowadzone z uwzględnieniem istniejącego rozkładu hydroizohips, z którego wynika, iż poziom wód podziemnych na terenie Rezerwatu Gorbacz jest wyższy niż na terenie planowanego przedsięwzięcia. Do założeń modelowych przyjęto: średnie wydobycie torfu: 300-400 m³/d (różne w zależności od obliczanego wariantu wydobycia), porowatość torfu: 0,9, procent wody w wydobywanym torfie: 80 %, pobór wody z powierzchni każdego etapu wydobycia oraz powstanie zbiornika wodnego po zakończeniu eksploatacji danego etapu. Jednocześnie badania modelowe zostały przeprowadzone dla najbardziej niekorzystnego scenariusza obejmującego tzw. „okres suchy”, o niskim stanie wód podziemnych i powierzchniowych. W przypadku wystąpienia „okresów mokrych”, wydobycie torfu ze złoża będzie miało znacznie mniejszy wpływ na wody podziemne niż dla okresu suchego.

Największe obniżenie zwierciadła wody podziemnej prognozowane jest podczas wykonywania prac zgodnie z założeniami przedstawionymi w Wariantcie 1. Jest to najmniej korzystny wariant z punktu widzenia oddziaływania na wody podziemne ze względu na największy obszar wydobycia (50 ha). Wariant 2 i Wariant 3 generują porównywalny potencjalny wpływ na zachowanie zwierciadła wód podziemnych. Zaplanowane w wariantcie inwestorskim wyspy oraz groble, jak i różniący od Wariantu 2 obszar wydobycia, nie skutkują największym wpływem wydobycia torfu na zachowanie się zwierciadła wody. Należy podkreślić, że wszystkie obliczenia były prowadzone dla okresu skrajnie suchego. Ponadto podczas prowadzonych symulacji zakłada się najbardziej niekorzystny dla środowiska scenariusz, co oznacza, że rzeczywiste prace wydobywcze mogą mieć znacznie mniejszy wpływ na wody podziemne niż to wynika z przeprowadzonych badań. W wariantcie inwestorskim ze względu na podział na etapy oraz zaproponowany kierunek eksploatacji, wystąpi krótkotrwałe obniżenie wód gruntowych, natomiast w późniejszych etapach wpływ prowadzenia wydobycia będzie zmniejszał się ze względu na powstałe zawadnione wyrobisko pełniące funkcje buforową – stabilizując poziom wód.

Z przedstawionych wyników modelowania wynika, że przy zakładanej eksploatacji torfu nie dojdzie do zmian uwodnienia torowiska w południowej i zachodniej części Rezerwatu Gorbacz, natomiast wystąpi chwilowe obniżenie zwierciadła wód podziemnych na niewielkim północno-zachodnim fragmencie siedliska 91D0 Bory i lasy bagienne w obszarze Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006 (wyłączonym z eksploatacji). Obniżenie poziomu wód gruntowych na danym obszarze będzie miało charakter przejściowy i

będzie się zmniejszało ze względu na powstałe zawodnione wyrobiska pełniące funkcje buforową tj. stabilizującą poziom wód.

W przypadku wariantu inwestycyjnego, powstały zbiornik wodny (potorfie) na terenie wyrobiska Imszar IV, będzie wpływać na przebieg zwierciadła wód podziemnych, stabilizując je na tym obszarze. Zarówno wody podziemne zasilające zbiornik, jak również wody pochodzące z opadów atmosferycznych będą retencjonowane w nowopowstałym zbiorniku.

W porównaniu z pozostałymi wariantami proponowany Wariant 3 jest najbardziej korzystny w kontekście potencjalnego oddziaływania na awifaunę obszaru. Zaproponowany sposób kształtowania zbiornika wodnego o zróżnicowanej głębokości z wyspami oraz zróżnicowaną linią brzegową o łagodnych stokach i z płytkimi zatoczkami, pozwoli na stosunkowo szybkie unaturalnienie się zbiornika. Część zachodnia działki 3/16 o powierzchni ok. 12 ha, która zostanie pozostawiona do renaturyzacji, obejmuje najlepiej uwodniony fragment torfowiska z dość dużymi płatami torfotwórczych zbiorowisk wełniankowo-turzycowych.

W przypadku tego wariantu zostanie w pełnym wymiarze zachowana różnorodność szaty roślinnej i zostaną zachowane, wprowadzie na relatywnie niewielkiej powierzchni, podstawowe funkcje torfowiska – retencji wody i kumulacji węgla. W kilka lat po zakończeniu prac rekultywacyjnych zbiornik wodny przybierze względnie naturalny charakter z dogodnymi siedliskami dla różnych grup ptaków. W proponowanym wariantcie zakłada się całkowite przekształcenie prawie 2/3 omawianej powierzchni, ale też i poddanie renaturyzacji prawie 1/3 jej części.

Wśród przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska wskazanych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej na terenie planowanej inwestycji odnotowano 5 par kszczyka Gallinago Gallinago, 3 pary pliszki cytrynowej Motacilla citreola, rybitwy rzeczne i śmieszki. Należy zwrócić uwagę na to, wyniki inwentaryzacji ornitologicznej w zestawieniu do wyników z roku 2017 potwierdzają fakt utraty walorów omawianego terenu jako torfowiska a, co za tym idzie, dogodnego miejsca lęgowego dla szeregu gatunków (przede wszystkim wodno-błotnych). Wskaźnikami świadczącymi o gwałtownych i zapewne nieodwracalnych zmianach na obszarze są udokumentowane następujące zmiany w awifaunie m.in. całkowity zanik występowania kropiatki Porzana porzana oraz rycyka Limosa limosa, a także znaczny spadek liczebności krwawodzioba Tringa totanus oraz czajki Vanellus vanellus. Gatunki te wycofują się z terenów niekoszonych, zarastających zwartą wysoką roślinnością zielną i krzewiastą, a także w przypadku kropiatki – z terenów o zbyt głębokim poziomie wody oraz z terenów przesuszonych. W celu łagodzenia wpływu planowanej inwestycji na ww. gatunki, na etapie przygotowania złoża do eksploatacji prace związane z zebraniem nakładu będą wykonane poza okresem lęgowym ptaków, który trwa od 01 marca do 31 sierpnia.

Zgodnie z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003 (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2014 r., poz. 1967) działki objęte wnioskiem oraz teren do nich przyległy od południa stanowi obszar wdrażania działań ochronnych dla łączaka. Dla tego gatunku przewidziano wprowadzenie działań dotyczących ochrony czynnej. Główne działanie nakazuje utrzymanie korzystnych warunków siedliskowych (A1), konieczne jest również „utrzymanie obecnego poziomu wody, struktury roślinności bagiennej oraz płatów odkrytego torfu...”. Zgodnie z informacjami przedstawionymi w raporcie w roku 2017 obserwowano 1 parę zlokalizowaną na terenie planowanym obecnie pod inwestycję. W roku 2019 nie obserwowano ptaków tego gatunku, natomiast w roku 2020 jeden osobnik tego gatunku był obserwowany jednokrotnie na terenie wypłyceń w zachodniej części zbiornika wodnego – poza planowanym terenem inwestycji. Ptak nie wykazywał zachowań terytorialnych, nie był obserwowany w dalszych kontrolach terenowych. Pojedyncza obserwacja ptaka tego gatunku (pomimo odbycia aż 9 kontroli terenowych) była dokonana tylko 29 maja i trwała zaledwie ok. 1 minuty. Osobnik został spłoszony z płyczn i na znacznej wysokości bezgłośnie odleciał w kierunku zachodnim, nie pojawiając się więcej nad obszarem aż do końca odbycia kontroli. W odniesieniu do zachowań rozrodczych łączaka podanych powyżej, obserwację zinterpretowano jako spłoszenie pojedynczego osobnika łączaka w trakcie jego żerowania na wypłyceń zbiornika wodnego, gdyż zachowanie tego gatunku w trakcie odbycia lęgu wygląda zgoła inaczej. Jak wskazują dane literaturowe, na znanych w Polsce miejscach odbywania lęgów, składanie jaj łączaki zaczynają w drugiej dekadzie maja, a inkubacja zniesień trwa do końca czerwca (Chylarecki, Sikora, Cenian, Chodkiewicz, 2015). Po przylocie na lęgowiska ptaki dorosłe intensywnie tokują. Oblatują obszar lęgowy, kręcąc koła w powietrzu na wysokości 10-100 m, odzywają się intensywnie (Gromadzki (red), 2004).

Kluczowym dla tego gatunku na analizowanym terenie wydaje się istnienie otwartych połąci torfu, zwłaszcza w okolicach rowów odwadniających oraz nagie wypłyceń zbiornika wodnego w zachodniej części, położonej poza obszarem potencjalnego wydobywania torfu, a przylegającej do obszaru planowanego wydobywania. Ze względu na postępującą sukcesję roślinną obszaru badań, wydają się nieuniknionym sukcesywnie zanikanie otwartych połąci torfu oraz sąsiadujących z nimi sztucznych torfiarek i oczek wodnych jako elementu siedlisk preferowanych przez ten gatunek.

W proponowanym do realizacji wariantcie 3 inwestor wskazuje, że potencjalna utrata siedlisk cennych gatunków ptaków, zostanie skompensowana poprzez utworzenie „siedliska zastępczego” na powierzchni 12 ha, będzie to stanowić około 40% powierzchni siedlisk zniszczonych na skutek realizacji przedsięwzięcia (planowana powierzchnia wydobycia torfu wynosi 30 ha). Odtworzenie siedlisk ptaków (w szczególności gatunków rzadkich i nielicznych: łączaka *Tringa glareola*, pliszki cytrynowej *Motacilla citreola*, rycyka *Limosa limosa* oraz kropiatki *Porzana porzana*) jest procesem niezwykle złożonym, trudnym i długotrwałym. Wymaga dużego doświadczenia, wiedzy dotyczącej dynamiki przebudowy siedlisk hydrogeniczných, wybiórczości siedliskowej ptaków, czynników limitujących ich występowanie. Najlepszym tego przykładem są wieloletnie i kompleksowe projekty odtwarzania siedlisk ptaków, których rezultat (np. przystąpienie do łęgów), mimo dużych starań interdyscyplinarnych zespołów przyrodników nie zawsze jest osiągnięty. Z tego punktu widzenia niezbędne jest prowadzenie działań pod okiem specjalistów, mających doświadczenie w tego typu działaniach.

Ponadto wszelkie prace przygotowawcze, polegające na zdejmowaniu warstwy korzeniowej gleby wraz z istniejącą roślinnością (wierzchnicy), a także tworzenie siedliska zastępczego mają być prowadzone pod stałym nadzorem przyrodniczym w postaci specjalisty (specjalistów) przyrodnika z doświadczeniem w pracy w terenie, posiadającego wiedzę i umiejętność rozpoznawania gatunków/siedlisk w szerokim zakresie, którego zadaniem będzie kontrolowanie inwestycji i zapobieganie naruszeniom zakazów określonych w ustawie o ochronie przyrody. Nadzór przyrodniczy prowadzony będzie w zakresie ochrony zarówno awifauny, fauny (w tym również płazów) i flory (chronione rośliny i siedliska). Stała obecność nadzoru przyrodniczego, zobowiązanego do wstrzymania prac w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości lub naruszenia wartości przyrodniczych i zakazów określonych na mocy ustawy o ochronie przyrody sprawią, że ingerencja w środowisko przyrodnicze i niekorzystne następstwa nie przyjmą poważnych rozmiarów.

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec braku rozwiązań alternatywnych, właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarach morskich - dyrektor właściwego urzędu morskiego, może zezwolić na realizację planu lub działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub obszary znajdujące się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

Za znaczące negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 zgodnie z jego definicją art. 3 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.), uznaje się takie oddziaływanie na cele ochrony obszaru Natura 2000, które w szczególności mogą: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przeprowadza się jednokrotnie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Zatem wszelkie kwestie związane z oceną wpływu przedsięwzięcia na środowisko oraz minimalizacją i zapobieganiem znaczących oddziaływań muszą zostać rozstrzygnięte na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W związku z tym należy podkreślić istotną rolę raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, który stanowi podstawę wyboru optymalnego wariantu realizacji przedsięwzięcia, jak również podstawę uzgodnienia i wydania decyzji środowiskowej.

Na etapie eksploatacji planowanego przedsięwzięcia zobowiązano inwestora do prowadzenia prac w godzinach 6.00-22.00 przy użyciu sprawnego sprzętu technicznego. W celu zabezpieczenia środowiska gruntowo-wodnego nałożono na inwestora obowiązek regularnego kontrolowania stanu maszyn w celu zachowania ich sprawności, co pozwoli zminimalizować ryzyko wycieku paliwa, olejów bądź innych substancji płynnych i przedostania się ich do podłoża i wód. Na terenie działek inwestycyjnych 3/15 i 3/16 oraz w ich otoczeniu nie należy prowadzić żadnych prac konserwacyjnych i serwisowych maszyn. Ponadto naprawę i konserwację maszyn należy prowadzić poza obszarem torfowiska, na terenie należącym do inwestora. Maszyny serwisować w istniejącej bazie magazynowo-transportowej oddalonej o ok. 800 m od granicy działek objętych inwestycją. W niniejszym postanowieniu zobowiązano również inwestora, by odpady komunalne magazynować na terenie pobliskiego Zakładu produkcyjnego Imszar należącego do inwestora oraz zagospodarować je zgodnie z przepisami ustawy o odpadach.

Przy planowanej eksploatacji torfu metodą wgłębną spod wody, jednym piętrem wydobywczym z poziomu wydobywczego usytuowanego na powierzchni złoża torf urabiany będzie mechanicznie za pomocą koparek i innych maszyn z napędem spalinowym. Kopalina pozyskiwana będzie do spągu złoża poza terenem, gdzie przewidziane są wypłacenia mające na celu wznowienie procesów torfotwórczych. Zgodnie z dokumentacją geologiczną spąg złoża znajduje się na poziomie od 143,5 m do 141 m n.p.m. Od strony nieruchomości, do których inwestor nie posiada tytułu prawnego pozostawione zostaną pasy ochronne.

Zgodnie z założeniami inwestora zakłada się eksploatacji zasobów bilansowych o miąższości torfu co najmniej 1 m przy występującej warstwie złożowej (bilansowej) o miąższości od 1 do 4 m, która występuje pod nakładem o grubości od 0,3 do 0,4 m. Maksymalny kąt nachylenia ścian eksploatacyjnych wyniesie 76°, zaś maksymalny kąt nachylenia skarp końcowych wyrobiska wyniesie 63°. Nie przewiduje się odwodnienia złoża. Zasoby złoża będą eksploatowane w czasie ok. 25 lat, natomiast pozyskany torf ma mieć zastosowanie m.in. w ogrodnictwie.

Na terenie kopalni wystąpi jedynie emisja niezorganizowana ze źródeł punktowych i liniowych. W ocenie organu planowane przedsięwzięcie w trakcie eksploatacji nie będzie oddziaływało ponadnormatywnie na tereny sąsiadujące, w tym tereny zabudowy mieszkaniowej, ze względu na znaczną odległość od tych terenów (235 m). Eksploatacja torfu nie będzie emitowała substancji w ilościach mogących wpływać w sposób znaczący na zmiany klimatyczne.

Negatywny wpływ przedsięwzięcia na krajobraz będzie minimalizowany poprzez sukcesywną rekultywację terenu. Inwestycja nie wpłynie w znaczący sposób na krajobraz, gdyż dotychczasowe zbiorowiska roślinności torfowiskowej oraz zadrzewienia i zakrzewienia pozostaną na terenach otaczających, a po wyeksploatowaniu torfu powstanie duży zbiornik wodny wtopiony krajobrazowo w otaczające go lasy.

Planowane przedsięwzięcie znajduje się w zlewni JCWP „Rudnik” kod: PLRW200023261169, której status określono jako naturalna część wód, stan oceniony został jako zły, a z oceny stanu wynika, iż jest ona zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Celem środowiskowym, określonym dla ww. jednolitej części wód zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2016 poz. 1911) jest głównie osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego i utrzymanie dobrego stanu chemicznego.

Przedmiotowe zamierzenie zlokalizowane jest w jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) PLGW200052, której stan oceniony został jako dobry, a z oceny stanu wynika, że jest ona niezagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Zgodnie z art. 59 ustawy Prawo wodne celem środowiskowym dla JCWPd jest zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń, zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu, ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnienie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód. Przedsięwzięcie znajduje się poza obszarami głównych zbiorników wód podziemnych.

Teren inwestycji położony jest poza obszarami chronionymi wymienionymi w art. 16 pkt 32 lit. b, e ustawy Prawo wodne. Planowane przedsięwzięcie znajduje się poza obszarami głównych zbiorników podziemnych (GZWP). W najbliższym sąsiedztwie nie stwierdzono stref ochronnych ujęć wód i obszarów zbiorników wód śródlądowych. Planowana inwestycja położona jest poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu art. 16 pkt 34 ustawy Prawo wodne.

W ocenie organu, po zastosowaniu określonych środków minimalizujących, przedsięwzięcie nie będzie ponadnormatywnie oddziaływać na środowisko i nie zostaną przekroczone dopuszczalne normy określone w przepisach prawa z zakresu ochrony środowiska.

Nie stwierdzono również konieczności przeprowadzania postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, ze względu na charakter planowanej inwestycji, jej lokalny zasięg oddziaływania oraz usytuowanie w znacznej odległości od granic państwa (ok. 16 km).

W toku oceny oddziaływania na środowisko stwierdzono, iż informacje dostępne w raporcie oddziaływania na środowisko są wystarczająco szczegółowe, aby w pełni ocenić oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia na środowisko oraz na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, o których mowa w art. 56, art. 57, art. 59 i art. 61 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne, w związku z czym nie zachodzi konieczność przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie uzyskania koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż – udzielanych na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze – art. 72 ust. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021r. poz. 247 z późn. zm.).

Strony postępowania, prawidłowo zawiadomiono o wszczęciu postępowania, o zakończeniu postępowania oraz o wynikającym z art. 10 § 1 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego prawie do zapoznania się z zebraniem materiałem dowodowym oraz do wypowiedzenia się co do zebranych materiałów oraz zgłoszonych żądań. W toku postępowania Strony nie wniosły uwag, wniosków ani zastrzeżeń.

Na każdym etapie postępowania powiadamiano wszystkie strony oraz podawano informację do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty tj., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Michałowie oraz na stronie internetowej (BIP Urzędu). Z dokumentami można było zapoznać się w siedzibie Urzędu Miejskiego w Michałowie, ul. Białostocka 11, 16-050 Michałowo w Referacie Inwestycyjno Geodezyjnym, w pokoju nr 5 w godzinach 7¹⁵-15¹⁵.

Spełnienie przez Inwestora wszystkich obowiązków podanych w treści ww. decyzji jest warunkiem koniecznym, aby planowane zamierzenie - jego realizacja oraz eksploatacja, nie oddziaływało szkodliwie na środowisko oraz nie będzie miało ujemnego wpływu na zdrowie i życie ludzi.

Dane o niniejszej decyzji zostaną włączone do publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informację o środowisku i jego ochronie.

Zgodnie z art. 72 ust. 6 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021r. poz. 247 z późn. zm.) organ prowadzący postępowanie udostępnia na okres 14 dni w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej obsługującego go urzędu treść tej decyzji, wskazując dzień udostępnienia treści decyzji.

Mając na uwadze powyższe postanowiono jak w sentencji przedmiotowej decyzji.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 72 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021r. poz. 247 z późn. zm.) decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dołącza się do wniosku o wydanie decyzji koncesyjnej na wydobywanie kopalin ze złóż. Wniosek ten powinien być złożony nie później niż przed upływem sześciu lat od dnia, w którym decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach stała się ostateczna.

Zgodnie z art. 85 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021r. poz. 247 z późn. zm.) organ prowadzący postępowanie jest obowiązany do podania do publicznej wiadomości informacji o wydanej decyzji i możliwościach zapoznania się z jej treścią oraz dokumentacją sprawy, w tym z uzgodnieniem dokonany z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie poprzez udostępnienie informacji na stronie Biuletynu Informacji Publicznej, ogłoszenie informacji w sposób zwyczajowo przyjęty w siedzibie Urzędu oraz ogłoszenie informacji poprzez obwieszczenie w sposób zwyczajowo przyjęty w miejscu planowanego przedsięwzięcia.

Od niniejszej decyzji służy stronom odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Białymstoku ul. Mickiewicza 3 za pośrednictwem tut. Urzędu w terminie 14 dni od daty jej otrzymania. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu, który wydał decyzję.

Załącznik:

Charakterystyka planowanego przedsięwzięcia

Otrzymują:

1. Stanisław Paniczko EkoExpert Doradztwo Ekologiczne i Gospodarcze Sp. z o.o.
2. Wokas S.A.
3. strony zgodnie z art. 49 Kpa
4. a/a

Do wiadomości:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku
2. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

Z up. Burmistrza

mgr inż. Elżbieta Rosińska
KIEROWNIK REFERATU
Inwestycyjno-Geodezyjnego

Pierwszy etap realizacji obowiązku informacyjnego

- Administratorem zbieranych i przetwarzanych danych osobowych jest Urząd Miejski w Michałowie, ul. Białostocka 11, 16-050 Michałowo, reprezentowany przez Burmistrza Michałowa. Może Pan/Pani skontaktować się z nami osobiście, poprzez korespondencję tradycyjną lub telefonicznie pod numerem (85) 7131774.
- Zbierane dane osobowe będą przetwarzane w celu realizacji zadań z zakresu wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć, wynikających z Ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, a następnie w celach archiwalnych. Przetwarzanie tych danych jest niezbędne do prawidłowego i sprawnego przebiegu zadań publicznych realizowanych przez Urząd Miejski.
- Pełna treść obowiązku informacyjnego dostępna jest w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem http://bip.ug.michalowo.wrotapodlasia.pl/ochrona_danych_osobowych/.

Charakterystyka planowanego przedsięwzięcia

polegającego na: Wydobywaniu torfu z torfowiska IMSZAR i utworzenia zbiornika wodnego pełniącego funkcje przyrodnicze, na działkach nr 3/15 i 3/16 w Barszczewie, gminie Michałowo, w woj. podlaskim

Przedmiotowe przedsięwzięcie dotyczy wydobycia torfu na działkach nr 3/15 i 3/16, które były eksploatowane od lat 60-tych do lat 90-tych ubiegłego wieku. Na działkach tych wydobyta została warstwa torfu wysokiego i przejściowego o miąższości ok. 1,0 m, natomiast pozostał jeszcze torf niski i miejscami cienkie warstwy torfu przejściowego. Inwestor planuje wydobycie torfu metodą wgłębną, gdzie torf jest urabiany przy pomocy koparki hydraulicznej, jednym piętrem wydobywczym. Następnie torf będzie wywożony ciągnikami do zakładu oddalonego o około 800 m od analizowanych działek należących do inwestora. Wydobycie będzie odbywało się etapowo. Oprócz prac wydobywczych będą prowadzone roboty remontowe pól eksploatacyjnych na całej ich powierzchni, do których należą m.in. oczyszczanie wraz z pogłębianiem rowów odwadniania technologicznego, przekładanie przepustów na rowach, karczowanie pni i karp, bronowanie oraz orka pól eksploatacyjnych na zimę. Planowana szerokość i głębokość rowów winna wynosić od 1,5 m do 2m. Natomiast wznowione przepusty tymczasowe umożliwią wjazd na wybrane pole przewidziane do eksploatacji. Po zakończeniu wydobycia przepusty będą demontowane. Po utworzeniu zbiornika wodnego istniejące rowy zostaną zablokowane w celu uniemożliwienia odpływu wody z analizowanego obszaru i ustabilizowania uwodnienia siedliska.

Planuje się eksploatację torfu na cele rolnicze i ogrodnicze sposobem odkrywkowym, metodą wgłębną spod wody. Inwestor planuje wykorzystanie torfu jako wyrobu mającego zastosowanie w ogrodnictwie np. do nawożenia gleb, w eksploatacjach szklarniowych i inspektowych, jako podłoża w postaci mieszanek torfowo-mineralnych i substratów torfowych przy produkcji warzyw i kwiatów, jako okrywy przy produkcji pieczarek, do produkcji doniczek torfowych i szeregu innych podobnych celów.

W bezpośrednim otoczeniu planowanej inwestycji brak jest budynków mieszkalnych oraz innych budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Najbliższa pojedyncza zabudowa mieszkaniowa znajduje się w odległości ok. 235 m na północny-zachód od granicy planowanej działalności, na terenie miejscowości Lewsze. Zwarta zabudowa najbliższej położonej wsi Barszczewo oddalona jest o ponad 1 km od działek objętych inwestycją.

Teren działek nr 3/15 i 3/16 przeznaczony zostanie częściowo pod eksploatację złóż torfu. Pod etapową eksploatację planuje się przeznaczyć teren o powierzchni ok. 30 ha z przewidywanym wydobyciem torfu na poziomie ok. 300 m³ na dobę. Zostanie utworzony jeden zbiornik wodny o powierzchni ok. 28 ha, przy czym zostanie on podzielony groblami i półwyspami o nieregularnym kształcie o minimalnej szerokości ok. 6 m.

Teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie nie jest objęty obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Planowane przedsięwzięcie zlokalizowane jest w granicach obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003, o którym mowa w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 25, poz. 133 ze zm.) oraz sąsiaduje z projektowanym specjalnym obszarem ochrony siedlisk Ostoja Knyszyńska PLH200006, o którym mowa w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 lutego 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Knyszyńska (PLH200006). Od wschodu teren inwestycji graniczy z Rezerwatem przyrody „Gorbacz”, natomiast od zachodu z drogą wojewódzką nr 686.

Decyzją Marszałka Województwa Podlaskiego z dnia 30 kwietnia 2019 r., znak: DIT-III.7427.1.13.2019 dla danego obszaru zatwierdzona została dokumentacja geologiczna złoża torfu Imszar IV oraz określone zostały zasoby złoża na dzień 31 grudnia 2017 r. w ilości 1396,41 tys. m³ zasobów bilansowych oraz 6,37 tys. m³ zasobów pozabilansowych.

Z up. Burmistrza

mgr inż. Elżbieta Rosińska
KIEROWNIK REFERATU
Inwestycyjno-Geodezyjnego

